

VERANTWOORDING BIJ DE NIEUWE UITGAVE

Er zijn sedert het verschijnen van de laatste druk van dr. Victor van Vrieslands *Spiegel van de Nederlandse Poëzie* ongeveer tien jaar verstreken. Toen de uitgever mij na het overlijden van Van Vriesland verzocht, diens taak over te nemen en voort te zetten, heb ik gearzeld. De delen van de *Spiegel* vormden zoiets als een levenswerk, en het was, zowel voor de uitgever als voor mij, van meet af duidelijk dat herdrukken met enkel een aanvulling: het toevoegen van een keuze uit de poëzie die de laatste tien jaar verschenen is, niet mogelijk, en ook niet wenselijk was. De delen die de moderne poëzie van 1900 tot heden bevatten, konden niet op deze manier behouden en aangevuld worden.

De laatste uitgave van de dichtkunst uit die periode was in drie delen verschenen. Deel 3 liep van 1900 tot 1940, Deel 4, 'De Hedendaagse Dichters, 1e deel' en Deel 5, 'De Hedendaagse Dichters, 2e deel' gaven een bloemlezing uit de Nederlandse poëzie van tijdens en na de Tweede Wereldoorlog.

In totaal besloegen deze drie delen 1300 bladzijden, en waren er 617 Nederlandse en Vlaamse dichters in vertegenwoordigd, waarvan vele tientallen onbekend zijn gebleven. Heel bekende, belangrijke dichters waren soms vertegenwoordigd met een bijzonder uitgebreide keuze uit hun oeuvre. Wanneer ik op dezelfde manier tot op heden was doorgegaan, zouden er weer minstens een honderdvijftig dichters toegevoegd dienen te worden, en dan zou de *Spiegel van de Nederlandse Poëzie* wel erg topzwaar zijn geworden: ongeveer 350 dichters tot 1900 (waarvan toch ook weer al 150 negentiende-eeuwers) en meer dan het dubbele, namelijk ongeveer 750, uit de periode 1900-1976.

De uitgever en ik kwamen dan ook overeen dat er, wat de moderne tijd betreft, een totaal nieuwe *Spiegel* moest komen.

Deze nieuwe druk is een uitgave in twee delen. Het eerste deel, dat de poëzie van 1100 tot 1900 bevat, is een herdruk van het werk zoals dat destijds door dr. Victor van Vriesland werd samengesteld.

Het tweede deel, dat van 1900 tot heden loopt, is volkomen gewijzigd, zowel wat de samenstelling betreft als de keuze van de gedichten. Voor dit tweede deel ben ik verantwoordelijk.

De omvang diende flink gereduceerd te worden, wat betekende dat ik drastisch moest gaan schrappen, zowel gedichten als namen van dichters. Schrappen is meestal geen prettige taak, en om te voelen wat het is, begon ik met mezelf. Een bloemlezer hoort niet in zijn eigen bloemlezing. Dat had Van Vriesland zelf ook gevonden (hij had zich pro forma met één kwatrijn vertegenwoordigd); ik heb van mezelf, in zijn voetspoor en op verzoek van de uitgever, ook een gedicht opgenomen. Mijn tweede werk was: een keuze maken uit de gedichten van mijn

voorganger. Toen dat gebeurd was voelde ik me vrij en ben ik mijn eigen bloemlezing gaan maken, hier en daar met behoud van een voorkeur van Van Vriesland – als de keuze gelijk uit kon vallen.

Mijn opzet is anders dan de zijne: minder dichters, en ook van de grote dichters minder gedichten. Ik heb me zoveel mogelijk gehouden aan deze verhouding: 10, 5, 3, 2 en 1 gedichten. Hoewel ik mijn persoonlijke voorkeur geef, heb ik ook overwogen dat de lezer in een bloemlezing als deze *Spiegel* bepaalde algemeen geliefde gedichten moet kunnen vinden. Ik sloot mijn keuze voor deze druk af op 31 december 1976.

Een bloemlezing die 76 jaren bestrijkt heeft iets van een museum dat er ook een afdeling hedendaagse kunst met muurkranten en manifesten op nahoudt. Men treft er dichters in aan die al lang tot de moderne klassieken worden gerekend, en anderen die weinig of niet bekend zijn en die mogelijk door mij zijn onderschat of overschat. Een bloemlezing blijft een aanvechtbaar genre, en de smaak van de tijd waarin zij is samengesteld drukt daar, mét de persoonlijke voorliefde van de maker, een onmiskenbaar stempel op. Kunst, dus ook dichtkunst, ontsnapt altijd aan bredenering, aan schaal en maat. Grenzeloze (ook algemene) overschatting en onderschatting wordt soms pas na eeuwen gecorrigeerd, en zelfs dan blijven de herwaarderingen weerom aanvechtbaar. Dat houdt het boeiend.

Gerard Reve, Sybren Polet en Sonja Prins bleken niet bereid toestemming te geven tot opneming van de gekozen gedichten, te weten: 'Droom', 'Op mijn ouderdom' en 'Gedicht voor mijn 47ste verjaardag' van Reve; 'Wakker' en 'Federico García Lorca speelt' van Polet, en van Sonja Prins: 'Portret' uit 1933, gepubliceerd onder de naam Wanda Koopman.

Tot slot: enkele mensen ben ik veel dank verschuldigd. Zonder hulp had ik zo'n omvangrijke taak nooit kunnen voltooien.

Graag noem ik Adrienne van Vriesland, gastvrij en behulpzaam, de Provinciale Bibliotheek van Zeeland in Middelburg (speciaal drs. A. van Kraaij daar) die mij op voorbeeldige manier heeft geholpen, en Mario Molegraaf, die de correctie van proeven en register op zich nam.

Kloetinge, 29 januari 1979

HANS WARREN